

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิด ทฤษฎี

การศึกษาการพัฒนาการจัดการการเงินของกลุ่มผักอินทรีย์ ตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า รวบรวมแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการวิจัยดังนี้

- 1) แนวคิดการเงินธุรกิจ
- 2) แนวคิดวงจร P-D-C-A
- 3) แนวคิดกระบวนการมีส่วนร่วม

1) แนวคิดการเงินธุรกิจ

การเงินธุรกิจเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการทางการเงินและการตัดสินใจทางการเงินของธุรกิจเพื่อให้สามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่นในทุก ๆ ด้าน ซึ่งการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานธุรกิจทุกประเภทนั้นย่อมต้องเกี่ยวข้องกับหน้าที่ทางการเงินทั้งสิ้น ผู้บริหารการเงินจะต้องคอยติดตามผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ โดยผู้บริหารการเงินจะต้องทำการประสานงานระหว่างกับผู้บริหารฝ่ายอื่นๆ เช่น ฝ่ายผลิต ฝ่ายการตลาด ฝ่ายบัญชี เป็นต้น เพื่อที่จะทำให้สามารถรับรู้ถึงปัญหาของแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางการเงินเพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาแก้ปัญหาได้ทันที

เป้าหมายทางการเงิน

เฉลิมขวัญ ทรัพย์บุญยงค์ (เฉลิมขวัญ ทรัพย์บุญยงค์, 2545: หน้า 20-22) กล่าวว่าเป้าหมายทางการเงิน หมายถึง แนวทางในการกำหนดความต้องการเบื้องต้นและเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในองค์กรเกิดความพึงพอใจ โดยเป้าหมายแบ่งออกเป็นเป้าหมายระยะสั้นและเป้าหมายระยะยาว

เป้าหมายระยะสั้น คือ กำไรสูงสุด โดยคำนึงถึงความต้องการเบื้องต้นที่ธุรกิจสามารถทำมาหาได้ เป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าที่สุด แต่เป้าหมายระยะสั้นไม่คำนึงถึงการลงทุนของธุรกิจในอนาคต เมื่อธุรกิจต้องการเงินทุนเพิ่มเพื่อการดำเนินงานให้ได้ผลตอบแทนกับผู้ถือหุ้นสูงสุด

เป้าหมายระยะยาว เป็นเป้าหมายที่กว้างกว่าเป้าหมายเพื่อสร้างกำไรสูงสุด นั้นหมายถึงธุรกิจมีเป้าหมายเพื่อสร้างกำไรสูงสุดแล้วยังต้องคำนึงถึงการสร้างผลตอบแทนให้เป็นที่น่าพอใจสำหรับผู้ถือหุ้นด้วย ผลตอบแทนที่ผู้ถือหุ้นจะได้รับนั้นคือกำไรสุทธิต่อหุ้น ซึ่งผู้ถือหุ้นจะได้รับเมื่อธุรกิจมีกำไรส่วนที่เหลือจากการจัดสรรแล้ว และเล็งเห็นถึงการลงทุนเพิ่มในอนาคต จึงได้ประกาศจ่ายปันผลต่อหุ้น

การบริหารการเงินมีความสำคัญเริ่มตั้งแต่พื้นฐานในการเป็นผู้วางระบบข้อมูลและเก็บข้อมูล ซึ่งจะมีผลต่อการรักษาสินทรัพย์ทั้งที่เป็นเงินสดและทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดความมั่นคงในธุรกิจ นอกจากนี้การบริหารการเงินยังมีบทบาทสำคัญในการประหยัดเงินและทรัพยากรต่าง ๆ โดยเฉพาะทางด้านการเงินนั้นมีบทบาทในการพิจารณาโครงการกู้ยืม การออกหุ้นกู้ และการออกหุ้นทุน ซึ่งการตัดสินใจจะมีส่วนในการประหยัดดอกเบี้ย การได้รับเงื่อนไขที่ดีกว่า การมีสภาพคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจ ความพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงหรือเผชิญกับภาวะผันผวนทางการเมือง เหล่านี้เป็นบทบาทและความสำคัญของนักการเงินในการสร้างความประหยัดและลดความเสี่ยง นอกจากนี้ นักการเงินมีส่วนในการวางระบบการวางแผน การวิเคราะห์การวางระบบด้านต่าง ๆ และการควบคุมผลการดำเนินงานโดยรวม ทั้งนี้เพื่อให้การใช้ทรัพยากรทั้งหลายมีประสิทธิภาพสูงสุด การร่วมตัดสินใจในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความอยู่รอดของธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นการจัดสรรทรัพยากรการลงทุนใหม่ ๆ การลงทุนในสินทรัพย์ระยะยาว การวางแผนกลยุทธ์ การวางแผนองค์กรต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นการร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับภาวะความเสี่ยงของธุรกิจต่าง ๆ หากตัดสินใจถูกต้องแล้ว ก็สามารถรักษาความสมดุลระหว่างความเสี่ยงและกำไรให้ธุรกิจได้

หน้าที่งานการเงิน

สุมาลี อุณหะนันท์ (สุมาลี อุณหะนันท์, 2552: หน้า 7-10) กล่าวว่า หน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารการเงินอาจแตกต่างกันไปบ้างตามลักษณะและขนาดของธุรกิจที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามหน้าที่งานการเงินในธุรกิจทั่ว ๆ ไปสามารถแยกออกได้เป็น 3 เรื่องด้วยกันได้แก่

1) หน้าที่วางแผนทางการเงิน ผู้บริหารงานการเงินต้องทำงานร่วมกับผู้บริหารงานด้านอื่น ๆ ของธุรกิจในการวางแผนธุรกิจเพื่อนำมาปฏิบัติสำหรับหน้างานการเงินอื่นต่อไป การทำหน้าที่การวางแผนทางการเงินนั้น ผู้บริหารการเงินต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- การวิเคราะห์ทางการเงิน
- การวางแผนกำไร
- การพยากรณ์ทางการเงิน การจัดทำงบการเงินและงบกระแสเงินสดโดยคณะ

2) หน้าที่บริหารสินทรัพย์หรือจัดสรรเงินทุน การดำเนินธุรกิจต้องการผลตอบแทนที่ดี ผู้บริหารการเงินจึงมีหน้าที่พิจารณาการลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ ติดตามการประเมินผลการใช้สินทรัพย์เหล่านั้นให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้ได้ผลงานตามแผนที่วางไว้ นั่นคือผู้บริหารงานการเงินมีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารสินทรัพย์ทั้งสินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์หมุนเวียน ซึ่งประกอบไปด้วยเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ การพิจารณาการลงทุน การพิจารณาการลงทุนภายใต้ความไม่แน่นอน การบริหารทุนหมุนเวียน การบริหารเงินสดและหลักทรัพย์ การบริหารลูกหนี้ และการบริหารสินค้าคงเหลือ

3) หน้าที่จัดหาเงินทุน เมื่อได้มีการวางแผนธุรกิจและได้มีการตัดสินใจลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ เพื่อให้ได้อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนตามแผนแล้ว ผู้บริหารงานการเงินมีหน้าที่จัดหาเงินทุนให้เพียงพอกับความต้องการใช้เงินทุน

การบริหารจัดการเงินสดใน SMEs

ในการทำธุรกิจ เงินสดเปรียบเสมือนออกซิเจนที่จะช่วยให้ ธุรกิจอยู่รอดได้ และเจริญรุ่งเรืองขึ้น รวมทั้งยังใช้เป็นตัวชี้วัดในเบื้องต้นของความแข็งแกร่งทางธุรกิจ จนมีการกล่าวกันว่า “ธุรกิจสามารถอยู่รอดได้ในระยะสั้นถ้าขาดยอดขายและกำไร แต่จะอยู่ไม่ได้เลยถ้าขาดเงินสด” (ธนาคารกสิกรไทย, 2557)

เทคนิคพื้นฐานที่ควรปฏิบัติ ประกอบด้วย

- ต้องสำรองเงินสดไว้อย่างเคร่งครัดสำหรับรายการที่ต้องจ่ายประจำ เช่น เงินเดือน เงินกู้ และภาษี เป็นต้น เพื่อหลีกเลี่ยงการโดนปรับ หรือการประท้วงจากแรงงาน
- หามาตรการจูงใจให้ลูกค้าจ่ายค่าสินค้าและบริการเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้
- ชำระหนี้อย่างสม่ำเสมอและตรงเวลา หรือหันมาใช้วิธีการกระจายหนี้ (Debt

Factoring)

- ขอให้ซัพพลายเออร์ยืดระยะเวลาการชำระเงินให้นานที่สุด
- พยายามหลีกเลี่ยงการสั่งสินค้าเข้ามาไว้ในสต็อกเป็นจำนวนมาก แต่ให้ใช้วิธีสั่งบ่อย ๆ
- ใช้วิธีการเช่าซื้อเครื่องมือ เครื่องจักรแทนการซื้อขาด หรือการจ่ายเงินครั้งเดียวหมด
- เพิ่มความสามารถในการทำกำไร
- เพิ่มการขอกู้ยืมเงิน หรือเพิ่มเงินลงทุนเข้าไปในธุรกิจ

วิธีการพื้นฐานของการบริหารจัดการเงินสดในมือที่มักจะใช้กันคือ การแยกข้อมูลการเงินออกเป็น 2 กลุ่ม

(1) ส่วนของการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจ ประกอบด้วย ยอดขายที่เป็นเงินสด รายรับจากการขายเป็นเงินเชื่อในช่วงก่อนหน้า ดอกเบี้ยที่ได้รับจากเงินออม รายจ่ายซื้อวัตถุดิบจากซัพพลายเออร์ การเช่าซื้อและการผ่อนชำระ ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าเช่า ค่าประกัน ค่าสาธารณูปการ ค่าโทรศัพท์ ค่าจ้าง ภาษีและค่าประกันสังคม และดอกเบี้ยจ่าย เป็นต้น

(2) ส่วนที่นำมาใช้เป็นทุน ประกอบด้วย เงินกู้จากธนาคาร การเพิ่มสัดส่วนทุน เงินปันผลที่จ่าย และการจ่ายคืนเงินกู้

การแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่แบบนี้จะช่วยให้เห็นถึงระดับของการพึ่งตนเองของกิจการในแต่ละวันได้ กลุ่มที่ต้องให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็วคือ รายการค่าใช้จ่ายสุทธิ (รายจ่าย-รายรับ) ในส่วนของการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจ ซึ่งถ้าเป็นบวก แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ของการขาดแคลนเงินสดในเวลานั้น

ความหมายของต้นทุน

ดวงมณี โกมารทัต (ดวงมณี โกมารทัต, 2551 อ้างใน พิชญ่า กณิกนันต์, 2554: หน้า 5-7) ได้ให้ความหมายของ ต้นทุน หมายถึง มูลค่าที่วัดได้เป็นจำนวนเงินของสินทรัพย์ หรือความเสียสละที่กิจการได้ลงทุนไปเพื่อให้ได้สินค้า สินทรัพย์หรือบริการต่างๆ ซึ่งกิจการคาดว่าจะนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ในภายหลัง

นอกจากนั้นได้จำแนกต้นทุนที่ใช้ในการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดตามส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. วัตถุดิบ (Material) คือ วัตถุดิบที่นำมาใช้เป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการทำให้ผลิตภัณฑ์นั้นสำเร็จรูป ต้นทุนวัตถุดิบแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 วัตถุดิบทางตรงหรือวัตถุดิบโดยตรง (Direct Materials) หมายถึง วัตถุดิบที่นำไปใช้ในการผลิตสินค้าหรือบริการโดยตรงสามารถคำนวณได้ง่ายกว่าต้นทุนวัตถุดิบที่รวมอยู่ในการผลิตสินค้าหนึ่งหน่วยเป็นเท่าใด เช่น ไม้ที่นำมาใช้เป็นเฟอร์นิเจอร์ กระดาษที่ใช้ในการพิมพ์หนังสือ ผ้าที่นำมาตัดเป็นเสื้อ เป็นต้น

1.2 วัตถุดิบทางอ้อมหรือวัตถุดิบโดยอ้อม (Indirect Materials) หมายถึง วัตถุดิบที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้านั้นแต่ใช้เป็นจำนวนน้อย เป็นการยากที่จะทราบได้ว่าจะต้องใช้วัตถุดิบเหล่านี้ในการผลิตสินค้าหนึ่งหน่วยเท่ากับเท่าใด ตัวอย่างเช่น กาว ตะปู ด้าย น้ำมันหล่อลื่น เป็นต้น กิจกรรมบางแห่งอาจใช้คำว่าวัสดุโรงงาน (Factory Supplies) หรือวัสดุสิ้นเปลือง (Supplies) แยกเป็นรายการอีกรายการหนึ่งต่างหากจากรายการวัตถุดิบทางอ้อม

2. ค่าแรง (Labor) คือ จำนวนเงินที่กิจการจ่ายเป็นค่าตอบแทนแรงงานในการผลิตสินค้าหรือบริการ การจ่ายค่าแรงอาจจะอยู่ในรูปแบบต่างๆ เช่น ในรูปของเงินเดือน ค่าแรงรายชั่วโมง ค่าแรงรายชิ้น (ตามหน่วยสินค้าที่ผลิต) หรือในรูปของผลตอบแทนอื่นๆ เช่น ค่าล่วงเวลา โบนัส และเงินรางวัลใจอื่นๆ โดยปกติจะแยกค่าแรงเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 ค่าแรงทางตรง (Direct Labor) หมายถึง ค่าแรงที่ต้องเกิดขึ้นเพื่อเปลี่ยนสภาพวัตถุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป หรือเป็นค่าแรงที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้านั้นๆ โดยตรง และสามารถคำนวณต้นทุนค่าแรงที่ใช้ในการผลิตสินค้าแต่ละหน่วยได้โดยง่าย ตัวอย่างเช่น ค่าแรงของพนักงานคุมเครื่องจักรในแผนกประกอบ ค่าแรงของช่างตัดเสื้อในกิจการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป เป็นต้น

2.2 ค่าแรงทางอ้อม (Indirect Labor) คือ ค่าแรงที่ไม่ได้ใช้หรือไม่ได้เกี่ยวข้องกับการผลิต เช่น ค่าแรงหัวหน้าผู้ควบคุมงาน (Supervisors) เงินเดือนของยาม ภารโรง หรือพนักงานทำความสะอาด เงินเดือนของผู้จัดการโรงงาน เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลเหล่านี้ไม่ได้เป็นผู้ผลิตสินค้าโดยตรง ทั้งยังเป็นการยากที่จะติดตามรายการดังกล่าวเข้าในหน่วยที่ผลิต ทำให้ไม่สามารถคำนวณต้นทุนค่าแรงเข้าในการผลิตสินค้าได้ นิยมจัดรายการนี้ไว้ในค่าใช้จ่ายในการผลิต

3. ค่าใช้จ่ายการผลิต (Manufacturing Overhead) หมายถึง ต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นในการผลิตสินค้าหรือบริการ ซึ่งนอกเหนือจากรายการวัตถุดิบทางตรงและค่าแรงทางตรง โดยปกติรายการต้นทุนที่รวบรวมไว้ในรายการค่าใช้จ่ายในการผลิต ได้แก่

3.1 วัตถุดิบทางอ้อม วัสดุโรงงาน น้ำมันหล่อลื่น ฯลฯ

3.2 ค่าแรงทางอ้อม หรือเงินเดือนผู้จัดการโรงงาน พนักงานจัดซื้อ ยามผู้ควบคุมงาน ฯลฯ

- 3.3 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการใช้สาธารณูปโภค เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์
- 3.4 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่ เช่น ค่าเช่า ค่าเบี้ยประกันภัย ภาษีทรัพย์สิน
- 3.5 ต้นทุนค่าเครื่องมือเครื่องใช้เล็กๆ น้อยๆ ที่ใช้ในโรงงาน
- 3.6 ค่าเสื่อมราคาโรงงาน อาคาร เครื่องจักร และอุปกรณ์ต่างๆ ในโรงงาน
- 3.7 ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาทรัพย์สินในโรงงาน
- 3.8 ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอื่นๆ ในโรงงาน

แนวคิดเกี่ยวกับผลตอบแทน

เป้าหมายในการวิเคราะห์โครงการลงทุน คือ การวิเคราะห์ที่นั้นๆ จะต้องนำไปสู่ข้อสรุปในการเลือกลงทุนในโครงการต่างๆ ว่าควรลงทุนในโครงการนั้นหรือไม่ โดยอาศัยเทคนิคในการวิเคราะห์การลงทุน เพื่อช่วยให้มั่นใจได้ว่าการลงทุนในโครงการลงทุนนั้นจะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มหรือไม่แนวคิดในการคำนวณเพื่อหาผลตอบแทน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ เป็นเครื่องมือที่ให้ผู้บริหารของกิจการได้ใช้ในการตัดสินใจเรื่องของการลงทุน เช่น การลงทุนขยายขนาดของกิจการ การลงทุนในเรื่องของเครื่องจักรและอุปกรณ์ เป็นต้น ซึ่งโครงการเหล่านี้จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาของโครงการที่นาน จึงทำให้ผู้บริหรต้องพิจารณาเลือกโครงการใดโครงการหนึ่งที่ให้ผลตอบแทนที่ดีที่สุด ซึ่งในการพิจารณาสิ่งเหล่านี้ สิ่งที่มีความสำคัญที่จะต้องนำมาประกอบการพิจารณา คือ กระแสเงินสด (Cash flow) ที่ต้องมีการนำมาพิจารณาตลอดอายุโครงการ และหากโครงการใดมีระยะเวลาที่ใช้ในการลงทุนเป็นระยะเวลาหลายรอบบัญชี สิ่งที่ต้องนำมาเกี่ยวข้องด้วยคือ มูลค่าของเงินตามกาลเวลา ซึ่งการประเมินผลตอบแทนจากการลงทุนได้แก่ วิธีระยะเวลาคืนทุนที่คิดจากค่าปัจจุบัน (DPB) วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) วิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (IRR) ดัชนีกำไร (PI) และการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน เป็นต้น

1. ระยะเวลาคืนทุนที่คิดจากค่าปัจจุบัน (Discounted Payback Period)

วิธีนี้เป็นวิธีที่ปรับปรุงจากวิธีระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) ที่มีจุดอ่อนเรื่องการไม่คำนึงเรื่องค่าของเงินกับเวลา จึงทำให้มีการปรับปรุงโดยการนำกระแสเงินสดสุทธิในแต่ละปีมาทำเป็นค่าปัจจุบันก่อน แล้วจึงคำนวณโดยใช้หลักการเดียวกันกับการหาระยะเวลาคืนทุน โดยการนำกระแสเงินสดสุทธิลบเงินลงทุนจนเป็นศูนย์

2. มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value, NPV)

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ คือ ผลรวมของมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับสุทธิในแต่ละปีตลอดระยะเวลาโครงการ หรือ ผลต่างระหว่างมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับสุทธิทั้งโครงการกับมูลค่าปัจจุบันสุทธิของเงินลงทุนซึ่งสามารถคำนวณได้จาก

สูตร

$$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{NCF_t}{(1+r)^t} - IO$$

3. ดัชนีกำไร (Profitability Index, PI)

อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน คือ อัตราส่วนระหว่างมูลค่าปัจจุบันของกระแสผลตอบแทนสุทธิกับมูลค่าปัจจุบันต้นทุน

สูตร

$$PI = \frac{\sum_{t=1}^n \frac{NCF_t}{(1+r)^t}}{IO}$$

4. อัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (Internal Rate of Return , IRR)

เป็นหลักเกณฑ์การประเมินความคุ้มค่าของโครงการที่ได้รับความนิยมมากที่สุด การคำนวณ IRR เป็นการคำนวณอัตราส่วนลด (%) ที่ทำให้ NPV มีค่าเท่ากับศูนย์

สูตร

$$IRR = \sum_{t=1}^n \frac{NCF_t}{(1+r)^t} - IO = 0$$

หรือ

IRR คือ r% (DF) ที่ทำให้ PV Cash inflows = PV Cash outflows

โดยให้

- 1) เงินลงทุนเริ่มแรก (IO) คือ กระแสเงินสดจ่ายลงทุนโครงการ
- 2) กระแสเงินสดรับสุทธิ (NCF_t) = [กระแสเงินสดรับ (B_t) - กระแสเงินสดจ่าย (C_t)]

โดย t คือ งวดที่ โดยส่วนใหญ่จะกำหนดเป็นปี โดย $t =$ งวดที่ 1 ถึงงวดที่ n

- 3) ระยะเวลาโครงการ หรืออายุโครงการ (งวดที่ n)
- 4) อัตราผลตอบแทนที่ต้องการ (อัตราส่วนลด) (r)

5. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน เป็นการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับต้นทุนสินค้า จำนวนสินค้าที่ขาย และกำไรจากการขายสินค้าเพื่อดูว่ากิจการจะต้องผลิตและขายสินค้าเป็นจำนวนเท่าใดจึงจะคุ้มทุนพอดี ซึ่งจำนวนหน่วยของสินค้าที่ขายหรือปริมาณยอดขายจะทำให้ยอดขายหรือรายได้ของกิจการเท่ากับต้นทุนที่เกิดขึ้นทั้งหมดพอดี เรียกว่า “จุดคุ้มทุน” (Break even point) ซึ่งช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้ เนื่องจากเมื่อสามารถจำหน่ายได้สูงกว่านี้ไปกำไรจะเกิดขึ้น และถ้าขายยังไม่ถึงจุดนี้ก็จะเกิดการขาดทุน ผู้บริหารอาจใช้จุดคุ้มทุนเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดราคาขาย ปริมาณขาย และกำไรได้ ซึ่งถ้าหากตั้งราคาขายให้สูงขึ้นจุดคุ้มทุนก็จะเกิดขึ้นเร็ว หรือถ้าต้องการกำไรจำนวนหนึ่ง ควรจะผลิตและขายสินค้าเป็นจำนวนเท่าไร ในการคำนวณหาจุดคุ้มทุนนั้นจะมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ราคาขาย ต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ จำนวนสินค้าที่ขาย และสัดส่วนของการขายสินค้า ทั้งนี้สามารถวิเคราะห์ได้หลายลักษณะ ดังนี้ (อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์, 2556)

5.1 การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนด้วยแผนภูมิ

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนด้วยแผนภูมิ เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ต้นทุน ปริมาณ และกำไรโดยแสดงออกมาในลักษณะของแผนภูมิหรือกราฟ ที่แสดงให้เห็นถึงรายได้หรือยอดขาย ต้นทุนรวม และกำไรที่จะเกิดขึ้น ณ ระดับปริมาณการขาย โดยการกำหนดให้แกนตั้งแสดงระดับของจำนวนเงิน และแกนนอนแสดงระดับของปริมาณการขาย ในแผนภูมิจะประกอบด้วยเส้นรายได้รวม (ยอดขาย) และเส้นต้นทุนรวม โดยที่เส้นต้นทุนรวมนี้จะได้จากเส้นต้นทุนผันแปรรวมกับเส้นต้นทุนคงที่ ซึ่งการใช้แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของต้นทุนปริมาณ และกำไรนี้เป็นวิธีแบบหยาบขายให้สูงขึ้นจุดคุ้มทุนก็จะเกิดขึ้นเร็ว หรือถ้าต้องการกำไรจำนวนหนึ่ง ควรจะผลิตและขายสินค้าเป็นจำนวนเท่าไร ในการคำนวณหาจุดคุ้มทุนนั้นจะมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ราคาขาย ต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ จำนวนสินค้าที่ขาย และสัดส่วนของการขายสินค้า

5.2 การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนโดยใช้สมการ การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนโดยใช้สมการ เป็นการแสดงความสัมพันธ์ของต้นทุน ปริมาณ และกำไร โดยนำหลักการของงบกำไรขาดทุนมาแสดงในรูปแบบสมการ ดังนี้

$$\text{ยอดขาย} - \text{ต้นทุนคงที่} - \text{ต้นทุนผันแปร} = \text{กำไรสุทธิ}$$

$$\text{หรือ} \quad \text{ยอดขาย} = \text{ต้นทุนคงที่} + \text{ต้นทุนผันแปร} + \text{กำไรสุทธิ}$$

5.3 การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนโดยใช้กำไรส่วนเกิน

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนโดยใช้กำไรส่วนเกิน เป็นการนำความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน ปริมาณ และกำไรมาคำนวณ โดยในการขายสินค้าทุกหน่วยนั้นจะมีกำไรส่วนเกิน ซึ่งกำไรส่วนเกินจะเป็นส่วนที่นำไปชดเชยให้กับต้นทุนคงที่ และรายได้ส่วนเกินที่เหลือหลังจากชดเชยให้กับต้นทุนคงที่ครบแล้ว ก็จะเป็นกำไรให้กับกิจการ

5.4 การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนกรณีที่มีการจำหน่ายสินค้าหลายชนิด

โดยปกติกิจการส่วนใหญ่มักขายสินค้าหลายชนิดด้วยกัน สินค้าแต่ละชนิดย่อมมีราคาขาย และต้นทุนแตกต่างกันไป กิจการที่ทำการขายสินค้ามากกว่า 1 ชนิด ต้นทุนคงที่ที่เกิดขึ้นมักเป็นต้นทุนคงที่รวมไม่สามารถแยกออกได้อย่างชัดเจนว่าต้นทุนคงที่ส่วนใดเป็นส่วนใดของสินค้าชนิดใด ส่วนผลสมการขายจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการคำนวณหาจุดคุ้มทุนรวม เพราะสัดส่วนการขายที่เปลี่ยนไปจะทำให้ความสัมพันธ์ของต้นทุน ปริมาณ และกำไรเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เนื่องจากสินค้าแต่ละชนิดมีความสามารถในการทำกำไรที่ต่างกัน

การคำนวณหาจุดคุ้มทุนกรณีที่มีการจำหน่ายสินค้าหลายชนิด มีขั้นตอนดังนี้

1. คำนวณหาอัตราส่วนการขาย (Sales mix) ของสินค้าแต่ละชนิด
2. คำนวณหากำไรส่วนเกินถัวเฉลี่ย
3. คำนวณหาจุดคุ้มทุนต่ออัตราส่วนการขาย
4. คำนวณหาจำนวนสินค้าแต่ละชนิดที่ขายตามอัตราส่วนการขาย

2) แนวคิดวงจร P-D-C-A

ซนิกันต์ เชียร์ลุต (ซนิกันต์ เชียร์ลุต, 2551) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับวงจร P-D-C-A เริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกโดยนักสถิติ Walter Shewhart ซึ่งได้พัฒนาจากการควบคุมกระบวนการเชิงสถิติที่ Bell Laboratories ในสหรัฐอเมริกาเมื่อทศวรรษ 1930 ในระยะเริ่มแรก วงจรดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันในชื่อ "วงจร Shewhart" จนกระทั่งราวทศวรรษที่ 1950 ได้มีการเผยแพร่อย่าง กว้างขวางโดย W.Edwards Deming ปรมาจารย์ทางการบริหารคุณภาพ หลายคนจึงเรียกวงจรนี้ว่า "วงจร Deming"

ขั้นตอนการวางแผน (Plan)

ขั้นตอนการวางแผนครอบคลุมถึงการกำหนดกรอบหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ฯลฯ พร้อมกับพิจารณาว่ามีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลใดบ้างเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนั้น โดยระบุวิธีการเก็บข้อมูลให้ชัดเจน นอกจากนี้ จะต้องวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ แล้วกำหนดทางเลือกในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การวางแผนยังช่วยให้เราสามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต และช่วยลดความสูญเสียต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ ทั้งในด้านแรงงาน วัตถุดิบ ชั่วโมงการทำงาน เงิน เวลา ฯลฯ โดยสรุปแล้ว การวางแผนช่วยให้รับรู้สภาพปัจจุบัน พร้อมกับกำหนดสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต ด้วยการผสมผสานประสบการณ์ ความรู้ และทักษะอย่างลงตัว โดยทั่วไปการวางแผนมีอยู่ด้วยกัน 2 ประเภทหลัก ๆ ดังนี้

ประเภทที่ 1 การวางแผนเพื่ออนาคต เป็นการวางแผนสำหรับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตหรือกำลังจะเกิดขึ้น บางอย่างเราไม่สามารถควบคุมสิ่งนั้นได้เลย แต่เป็นการเตรียมความพร้อมของเราสำหรับสิ่งนั้น

ประเภทที่ 2 การวางแผนเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เป็นการวางแผนเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเพื่อสภาพที่ดีขึ้น ซึ่งเราสามารถควบคุมผลที่เกิดในอนาคตได้ด้วยการเริ่มต้นเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ ปัจจุบัน

ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do)

ขั้นตอนการปฏิบัติ คือ การลงมือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน ในขั้นนี้ต้องตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติด้วยว่าได้ดำเนินไปในทิศทางที่ตั้งใจ หรือไม่ พร้อมกับสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบด้วย เราไม่ควรปล่อยให้ถึงวินาทีสุดท้ายเพื่อดูความคืบหน้าที่

เกิดขึ้น หากเป็นการปรับปรุงในหน่วยงานผู้บริหารย่อมต้องการทราบความคืบหน้าอย่างแน่นอน เพื่อจะได้มั่นใจว่าโครงการปรับปรุงเกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด

ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check)

ขั้นตอนการตรวจสอบ คือ การประเมินผลที่ได้รับจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แต่ขั้นตอนนี้ มักจะถูกมองข้ามเสมอการตรวจสอบทำให้เราทราบว่า การปฏิบัติใน ขั้นที่สองสามารถบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ สิ่งสำคัญก็คือ เราต้องรู้ว่า จะตรวจสอบอะไรบ้างและบ่อยครั้งแค่ไหน ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบจะเป็นประโยชน์สำหรับขั้นตอนถัดไป

ขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสม (Act)

ขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสมจะพิจารณาผลที่ได้จากการตรวจสอบ ซึ่งมีอยู่ 2 กรณี คือ ผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนที่วางไว้ หรือไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ หากเป็นกรณีแรก ก็ให้นำแนวทางหรือกระบวนการปฏิบัตินั้นมาจัดทำให้เป็นมาตรฐาน พร้อมทั้งหาวิธีการที่จะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไปอีก ซึ่งอาจหมายถึงสามารถบรรลุเป้าหมายได้เร็วกว่าเดิม หรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าเดิม หรือทำให้คุณภาพดียิ่งขึ้นก็ได้ แต่ถ้าหากเป็นกรณีที่สอง ซึ่งก็คือผลที่ได้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่วางไว้ เราควรนำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์ และพิจารณาว่าควรจะทำเนิการอย่างไรต่อไปนี้

- มองหาทางเลือกใหม่ที่น่าจะเป็นไปได้
- ให้ความพยายามให้มากขึ้นกว่าเดิม
- ขอความช่วยเหลือจากผู้รู้
- เปลี่ยนเป้าหมายใหม่

3) แนวคิดกระบวนการมีส่วนร่วม

ทศพล กฤตพิสิฐ (ทศพล กฤตพิสิฐ, 2538: หน้า 23) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ที่เน้นในรูปกลุ่ม/องค์กร หรือชุมชนไว้ว่า หมายถึง การที่ปัจเจกบุคคล กลุ่มหรือชุมชน มีความเห็นพ้องต้องกันในเรื่องที่มีผลกระทบใด ๆ ต่อการดำเนินชีวิตของตนเอง แล้วมีการแสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของตน จนมาสู่การตัดสินใจกระทำการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ๆ มีความร่วมมือและรับผิดชอบในกิจกรรมการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยในขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินกิจกรรมนั้น มีกลุ่มหรือองค์กรชุมชนรองรับ ประชาชนที่เข้าร่วมมีการพัฒนาภูมิปัญญาและการรับรู้ สามารถคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจเพื่อกำหนดการ

ดำเนินชีวิตของตนเองได้ ประชาชน หรือชุมชนได้พัฒนาขีดความสามารถของตน ในการจัดการ ควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคม ตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคม

ลักษณะของการมีส่วนร่วม

โคเฮนและอันฮอฟ (Cohen and Uphoff ,1977 อ้างใน บัญชร แก้วส่อง: 2531, หน้า 45) กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า โดยทั่วไปหมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจว่าจะทำอะไร ควบคุมไปกับการนำกิจกรรมนั้นๆ ไปปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในเรื่อง ของผลประโยชน์ และการประเมินผลกิจกรรม โดยที่ผลประโยชน์นั้นเป็นผลมาจากการปฏิบัติ และ เป็นตัวกำหนดให้มีการประเมินผล นอกจากนี้ก็จะมีผลสะท้อนกลับ จากการประเมินผลและการ ปฏิบัติกับการตัดสินใจด้วย เสนอรูปแบบของกระบวนการมีส่วนร่วมไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมในขั้นการริเริ่มการพัฒนา ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ประชาชนเข้า มามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหาภายในชุมชนตลอดจนมีส่วนร่วมในการกำหนด ความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการด้วย

ขั้นตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผนการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการ ดำเนินงานตลอดจนกำหนดทรัพยากร และแหล่งทรัพยากรที่จะใช้

ขั้นตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในขั้นการดำเนินการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วน ร่วมในการสร้างประโยชน์ โดยการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน หรือเข้าร่วม บริหารงาน ประสานงาน และการดำเนินการขอความช่วยเหลือภายนอก

ขั้นตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมในขั้นการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ ประชาชนมีส่วนร่วม ในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากการพัฒนาหรือยอมรับผลประโยชน์อันเกิด จากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

ขั้นตอนที่ 5 การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนเข้า ร่วมประเมินว่า การพัฒนาที่ได้กระทำไปแล้วนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด ซึ่งในการประเมิน อาจปรากฏในรูปของการประเมินย่อย เป็นการประเมินผลการหน้าเป็นระยะ ๆ หรือกระทำในรูปของ การประเมินผลรวม ซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปรวบยอด

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนชนบท ในรูปกลุ่ม/องค์กร ชุมชนนั้น การเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ของกลุ่มบุคคลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกขั้นตอนของ กระบวนการกลุ่ม

2.2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาการจัดการการเงินของกลุ่มผักอินทรีย์ ตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็น ประโยชน์ต่อการดำเนินการวิจัยดังนี้

ดลกร ไชยวงศ์ (2551 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ระบบบัญชีการเงินที่เหมาะสมของ โครงการเพิ่มทุนการบริหารและจัดการฟาร์มสุกร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและ จัดทำระบบบัญชีการเงินที่เหมาะสมและนำไปประยุกต์ใช้กับโครงการเพิ่มพูนศักยภาพการบริหาร จัดการฟาร์มสุกร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยการศึกษาใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกระบบบัญชี การเงินในปัจจุบันกับประธานกรรมการโครงการและผู้ที่มีหน้าที่ในการบันทึกบัญชีและจัดทำรายงาน ทางการเงินและสังเกตการณ์วิธีการปฏิบัติงาน เริ่มตั้งแต่รูปแบบเอกสาร การบันทึกข้อมูลลงใน เอกสาร การจัดเก็บเอกสาร การบันทึกรายการลงในสมุดบัญชีและการจัดทำรายงานทางการเงิน พร้อมทั้งสังเกตวิธีการปฏิบัติงานและการศึกษาค้นคว้า กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานในกำกับ มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า โครงการไม่มีการจัดทำงบกำไรขาดทุน มีเพียงการจัดทำงบรายรับ จ่ายและงบดุลซึ่งจัดทำขึ้นอย่างไม่ถูกต้องตามที่ควร ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบระบบบัญชีการเงินที่ เหมาะสมรวมทั้งออกแบบเอกสารและรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องให้แก่ โครงการรวม 9 ระบบ ได้แก่ การขายสด การขายเชื่อ การรับชำระหนี้ การซื้อและรับของ การจ่ายชำระหนี้ การจ่าย ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เงินสต็อก และเงินเดือนและค่าแรง การรับเงินอุดหนุน ระบบที่ออกแบบนี้ได้นำไป ทดลองปฏิบัติกับผู้ที่มีหน้าที่ในการบันทึกบัญชีของโครงการเพื่อบันทึกรายการบัญชีและจัดทำงบ การเงิน ทั้งนี้ในการจัดทำงบการเงินไม่รวมกับการคำนวณต้นทุนสินค้าในระหว่างการทดลองใช้ระบบ บัญชีการเงินใหม่กับโครงการ พบว่าผู้ที่มีหน้าที่จัดทำบัญชีมีความเข้าใจเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามเมื่อ ระบบบัญชีได้กำหนดให้มีเอกสารและรายงานเพื่อการตรวจสอบ จึงทำให้มีเอกสารและรายงาน เพิ่มขึ้นทำให้งานด้านบัญชีมีงานในหน้าที่เพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

ชัยมงคล เดียวกุล (2554 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องระบบบัญชีการเงินที่เหมาะสมของกลุ่มผลิตตำบล กรณีศึกษาป่าบาง อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและจัดทำระบบบัญชีการเงินให้กลุ่มผลิตดังกล่าว จากการศึกษาพบว่า กลุ่มผลิตตำบลป่าบาง อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ ใช้ระบบการจ่ายวัตถุดิบและอุปกรณ์ให้สมาชิกทำการผลิต การยืมเงินทรวงจ่าย และจ่ายเงินยืมเป็นค่าจ้างแรงงานให้สมาชิก การจัดจำหน่ายและการรับชำระเงินแบ่งเป็นระบบย่อย 3 ระบบ คือ การขายสด การขายเชื่อ และการฝากขาย ในระหว่างการทดลองระบบพบว่า สมาชิกกลุ่มขาดความรู้และบุคลากรทางบัญชี และได้กำหนดให้มีเอกสารและรายงานระบบบัญชีการเงินเพื่อการตรวจสอบซึ่งกันและกัน แต่อย่างไรก็ตามย่อมส่งผลให้มีเอกสารและรายงานเพิ่มขึ้นทำให้สมาชิกต้องทำการมอบหมายงานด้านบัญชีในหน้าที่เพิ่มตามไปด้วย แนวทางแก้ไขได้เสนอแนะให้ภาครัฐให้ความช่วยเหลือด้านความรู้และพัฒนาบุคลากรด้านการบัญชี ด้วยการส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปฝึกอบรมบัญชีขั้นพื้นฐานตลอดจนสนับสนุนให้ลูกหลานของสมาชิกที่มีความรู้ด้านบัญชีให้แบ่งเวลาเข้ามาเป็นกำลังสำคัญในการดำเนินงานทางบัญชี

สาวิตรี แสงเกิด (2553 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกผักปลอดสารพิษของเกษตรกรอำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกผักปลอดสารพิษของเกษตรกรอำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยวิธีการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มเกษตรกรตามแบบสอบถามต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกผักปลอดสารพิษ จำนวน 42 ราย ทำการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกผักที่ปลูกได้ตลอดปีและปลูกตามฤดูกาลโดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ผลการวิจัยพบว่าต้นทุนและผลตอบแทนผักกลุ่มที่ 1 คือ ผักที่ปลูกได้ตลอดปี ผักบุงจีน และผักกาดเขียววางตุ้ง มีเงินลงทุนเริ่มแรกคิดเฉลี่ยต่องาน 4,598.00 บาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ยปีที่ 1-5 จำนวน 7,403.00 ถึง 8,955.29 บาท รายได้จากการจำหน่ายปีที่ 1-5 จำนวน 10,380.00 ถึง 12,616.95 บาท มีระยะเวลาคืนทุน 1 ปี 6 เดือน 15 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิที่อัตราคิดลด ร้อยละ 1.25 และ ร้อยละ 6.75 เท่ากับ 10,441.48 บาท และ 8,238.75 บาท โดยมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ร้อยละ 59.82 ผักกลุ่มที่ 2 คือผักที่ปลูกได้ตลอดปี ผักคะน้า และผักกาดเขียว มีเงินลงทุนเริ่มแรกคิดเฉลี่ยต่องาน 4,769.58 บาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ยปีที่ 1-5 จำนวน 7,304.21 ถึง 8,835.21 บาท รายได้จากการจำหน่ายปีที่ 1-5 จำนวน 11,566.67 ถึง 14,059.36 บาท มีระยะเวลาคืนทุน 1 ปี 1 เดือน 12 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิที่อัตราคิดลด ร้อยละ 1.25 และ ร้อยละ 6.75 เท่ากับ 16,987.53 บาท และ 13,796.25 บาท โดยมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ร้อยละ 87.45 ผักกลุ่มที่ 3 คือผักที่ปลูกได้ตลอดปีและตามฤดูกาล ผักบุงจีน ผักกาดเขียววางตุ้ง กะหล่ำดอก และผักปวยเล้ง มีเงินลงทุนเริ่มแรกคิดเฉลี่ยต่องาน 4,633.89 บาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ยปีที่ 1-5 จำนวน 7,970.00 ถึง 9,644.48 บาท รายได้จากการจำหน่ายปีที่ 1-5 จำนวน 12,789.44 ถึง 15,545.65 บาท มีระยะเวลาคืนทุน 11

เดือน 16 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิที่อัตราคิดลด ร้อยละ 1.25 และ ร้อยละ 6.75 เท่ากับ 20,142.33 บาท และ 16,500.57 บาท โดยมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ร้อยละ 103.25 ผักกลุ่มที่ 4 คือ ผักที่ปลูกได้ตลอดปีและตามฤดูกาล ผักคะน้า ผักบั้งจีน กะหล่ำดอก และบร็อคโคลี่ มีเงินลงทุนเริ่มแรกคิดเฉลี่ยต่องาน 4,691.82 บาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ยปีที่ 1-5 จำนวน 9,514.77 ถึง 11,522.16 บาท รายได้จากการจำหน่ายปีที่ 1-5 จำนวน 15,520.91 ถึง 18,856.76 บาท มีระยะเวลาคืนทุน 9 เดือน 11 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิที่อัตราคิดลด ร้อยละ 1.25 และ ร้อยละ 6.75 เท่ากับ 26,370.36 บาท และ 21,801.04 บาท โดยมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ร้อยละ 128.65 นอกจากนั้น

เจนกิจ รังษิจารย์ (2549, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ผลตอบแทนและการแบ่งผลประโยชน์ในระบบการผลิต วัตถุประสงค์การศึกษามุ่งเน้นที่จะศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนและการแบ่งผลประโยชน์ในการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการผลิตและการตลาดยังคงเป็นปัญหาสำคัญในระบบการผลิตผักอินทรีย์ ราคา และการแบ่งผลประโยชน์ในระบบยังคงเป็นที่ถกเถียงกันว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ การผลิตผัก อินทรีย์ถึงแม้จะยังคงมีการผลิตในกลุ่มเล็กๆ แต่ในอนาคตมีแนวโน้มที่การผลิตจะขยายตัวมากขึ้น เนื่องจากกระแสความต้องการของผู้บริโภคผักอินทรีย์ที่เพิ่มสูงขึ้น การศึกษานี้จึงมุ่งเน้นที่จะ ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนและการแบ่งผลประโยชน์ในการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร โดยการ เก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรที่จัดการตลาดด้วยตนเองจำนวน 20 รายและเกษตรกรที่จัดการ ตลาดแบบมีพันธะสัญญากับบริษัทจำนวน 12 ราย ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล และ การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนเหนือการลงทุนและสัดส่วน ผลตอบแทนต่อต้นทุน (B/C Ratio) และได้ศึกษา การแบ่งผลประโยชน์ในระบบโดยใช้หลักการที่ว่า สัดส่วนผลตอบแทนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระบบ จะต้องเท่ากับสัดส่วนของการลงทุน ผลจากการวิจัยพบว่าในช่องทางที่เกษตรกรผู้ผลิตผักอินทรีย์จัดการตลาดด้วยตนเองมี ต้นทุนการตลาดที่สูงกว่าในช่องทางที่มีการจัดการตลาดแบบมีพันธะสัญญา แต่มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายพืชพบว่าผักขวยเต้เป็นผักที่ให้ผลตอบแทนจากการผลิตสูง ส่วนกะหล่ำปลีเป็นผักที่ให้ผลตอบแทนจากการตลาดต่ำที่สุด จากการทดสอบค่าทางสถิติพบว่าต้นทุนการผลิตกะหล่ำปลีและสลัดของเกษตรกรที่จัดการตลาดด้วยตนเองต่ำกว่าเกษตรกรที่จัดการตลาดแบบมีพันธะสัญญาและต้นทุนการตลาดของคะน้าและผักขวยเต้ของเกษตรกรที่จัดการตลาดด้วยตนเองสูงกว่าเกษตรกรที่จัดการตลาดแบบมีพันธะสัญญาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และ จากการวิเคราะห์สัดส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (B/C Ratio) และอัตราผลตอบแทนเหนือการลงทุน พบว่าไม่มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรายใดในระบบขาดทุนจากการดำเนินการผลิตและการตลาด ผักอินทรีย์ทุกชนิด เนื่องจากข้อจำกัดในลักษณะเฉพาะของระบบการผลิตและการตลาดผักอินทรีย์ การศึกษาการแบ่งผลประโยชน์จึงกระทำเฉพาะในระบบย่อยที่เกษตรกรที่จัดการตลาดแบบมีพันธะ

สัญญาเท่านั้น ซึ่งผลการเปรียบเทียบการแบ่งผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริงและการแบ่งผลประโยชน์ที่ควรจะเป็นพบว่า พ่อค้าคนกลางจะได้รับการแบ่งผลประโยชน์มากกว่าเกษตรกรในผักอินทรีย์ตัวอย่างที่ศึกษาเกือบทุกชนิด หากพ่อค้าคนกลางต้องการขายที่ราคาเดิมและเพื่อให้ระบบการแบ่งผลประโยชน์ สอดคล้องกับการแบ่งผลประโยชน์ที่ควรจะเป็น พ่อค้าคนกลางจะต้องเพิ่มราคารับซื้อที่ฟาร์มให้แก่ เกษตรกรกล่าวคือ พ่อค้าคนกลางควรปรับเพิ่มราคาของผักคะน้า ผักบุ้ง ผักกาดกวางตุ้ง กะหล่ำปลี ผักสลัด และผักชวยโต ให้กับเกษตรกรร้อยละ 18, 8, 7, 3, 14 และ 18 ของราคาที่เกษตรกรได้รับอยู่ ในขณะนี้ ตามลำดับ และหากกำหนดให้เกษตรกรได้รับราคาซื้อที่ฟาร์มเท่าเดิม พ่อค้าคนกลางก็ จะต้องลดราคาขายผักคะน้า ผักบุ้ง ผักกาดกวางตุ้ง กะหล่ำปลี ผักสลัด และผักชวยโตที่ตลาดลง ร้อยละ 15, 8, 7, 3, 13 และ 15 ของราคาขายจริงในตลาดขณะนี้ ซึ่งจะช่วยให้พ่อค้าคนกลางยังได้รับกำไรปกติอยู่แต่จะมีการแบ่งผลประโยชน์ที่เป็นธรรมและจะทำให้ผู้บริโภคสามารถซื้อผักอินทรีย์ ได้ในราคาที่ถูกลงและตลาดผักอินทรีย์ขยายตัวได้มากขึ้น และ

เลอส์นัท มูฮำหมัดอารี (2551: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องต้นทุนการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกรศูนย์พัฒนาโครงการหลวงในปีเพาะปลูก 2547 – 2548 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงต้นทุนการผลิตผักอินทรีย์เฉลี่ยของผักอินทรีย์ 14 ชนิด ของเกษตรกรชาวเขาที่เป็นสมาชิกของศูนย์พัฒนาโครงการหลวง เพื่อเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตของแต่ละศูนย์พัฒนาโครงการหลวงและเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการปลูกผักอินทรีย์แก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิกของศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ประชากรที่ใช้ศึกษาเป็นเกษตรกรที่ปลูกผักอินทรีย์ของศูนย์พัฒนาโครงการหลวง 4 ศูนย์ คือหนองหอย ห้วยน้ำริน อ่างช้างและอินทนนท์ จำนวน 84 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถามสถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรที่ปลูกผักอินทรีย์ร้อยละ 54.8 เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.0 และอายุเฉลี่ยคือ 40.40 ปี โดยร้อยละ 61.9 ของเกษตรกรที่ปลูกผักอินทรีย์ไม่ได้เรียนหนังสือ และเกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 4 - 6 คนคิดเป็นร้อยละ 76.2 ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อพื้นที่มีค่าตั้งแต่ 2,599.45 - 6,989.61 บาท/งาน พืชที่มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยสูงสุดคือ กะหล่ำปลีรูปหัวใจในฤดูแล้งมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยเท่ากับ 6,989.61 บาท/งาน ส่วนพืชที่มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ คะน้าจีนฤดูฝนมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่ำที่สุดซึ่งมีค่าเท่ากับ 2,599.45 บาท/งานปริมาณผลผลิตเฉลี่ยก็โลกรั่มต่องานพบว่า กะหล่ำปลีฤดูหนาวมีปริมาณผลผลิตเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 740.91 กิโลกรัม/งาน รองลงมาคือ ผักกาดหัวฤดูหนาว และ กะหล่ำปลีรูปหัวใจฤดูหนาว ซึ่งมีปริมาณผลผลิตเฉลี่ยเท่ากับ 625.00 และ 535.50 กิโลกรัม/งานตามลำดับ และคะน้ายอดดอยคำฤดูแล้งมีปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 111.00 กิโลกรัม/งาน ต้นทุนเฉลี่ยแบบธรรมดาของผักอินทรีย์อยู่ระหว่าง 5.92 -36.62 บาท/กิโลกรัม โดยคะน้าฮ่องกงฤดูแล้ง มีต้นทุนเฉลี่ยสูงสุดคือ 36.62 บาท/กิโลกรัม คะน้าฮ่องกงฤดูหนาว เบบีฮ่องแต่ฤดูแล้งและคะน้า

ฮ่องกงฤดูฝน มีต้นทุนเฉลี่ยเท่ากับ 28.20, 27.85 และ 27.00 บาท/กิโลกรัม ตามลำดับ ส่วนผักกาดหัวในฤดูหนาวมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่ำที่สุดเท่ากับ 5.92 บาท/กิโลกรัม ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักอยู่ระหว่าง 5.83 - 36.46 บาท/กิโลกรัม คำนวณฮ่องกงฤดูแล้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 36.46 บาท/กิโลกรัม คำนวณฮ่องกงฤดูหนาว เบบี่อ่องเต้ฤดูแล้งและคำนวณฮ่องกงฤดูฝน มีต้นทุนเฉลี่ยเท่ากับ 28.30, 27.84 และ 27.22 บาท/กิโลกรัม ตามลำดับ ส่วนผักกาดหัวในฤดูหนาวมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่ำที่สุดเท่ากับ 5.83 บาท/กิโลกรัม เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกผักอินทรีย์เนื่องจากได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่มูลนิธิโครงการหลวง และเห็นว่าจะขายได้ราคาสูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผักปกติ ปัญหาที่เกษตรกรพบคือ ดินไม่ดีน้ำไม่เพียงพอ และปัญหาโรคแมลงเข้าทำลายข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้ คือ มูลนิธิโครงการหลวงควรมีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับปริมาณการขายเพื่อไม่เกิดปัญหาราคาส่งผลผลิตตกต่ำและสนับสนุนปัจจัยการผลิตในระยะแรกเช่น ปุ๋ยอินทรีย์ ระบบกักเก็บน้ำซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการปลูกผักอินทรีย์ ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้วัสดุทางธรรมชาติที่มีในพื้นที่มาใช้เพื่อลดต้นทุน เอาใจใส่ดูแลพืชที่ปลูกตามขั้นตอนของเกษตรกรอินทรีย์เพื่อให้เกิดความสมดุลทางสภาพแวดล้อมซึ่งจะเป็นการเพิ่มปริมาณผลผลิตต่อพื้นที่และต้นทุนการผลิตก็จะต่ำลง อีกทั้ง

เกสรภรณ์ แสงแก้ว (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยต้นทุนและผลตอบแทนของธุรกิจการปลูกผักแบบไร้ดินในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของธุรกิจการปลูกผักแบบไร้ดินในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ต้นทุนและผลตอบแทนการลงทุนธุรกิจการปลูกผักแบบไร้ดินของผู้ประกอบการขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการลงทุน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทั้งสิ้นเท่ากับ 96,760 บาท, 171,658 บาท และ 12,030,292 บาท ตามลำดับ ซึ่งมีระยะเวลาคืนทุน 3 ปี 1 เดือน 7 วันในธุรกิจขนาดเล็ก 3 ปี 2 เดือน 14 วันในธุรกิจขนาดกลาง และ 3 ปี 6 เดือน 10 วันในธุรกิจขนาดใหญ่ มูลค่าปัจจุบัน (Net Present Value: NPV) เท่ากับ 146,392 บาทในธุรกิจขนาดเล็ก 1,571,572 บาทในธุรกิจขนาดกลาง และ 2,050,699 บาทในธุรกิจขนาดใหญ่ และอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (Internal Rate of Return: IRR) เท่ากับร้อยละ 23.42 ในธุรกิจขนาดเล็ก ร้อยละ 20.57 ในธุรกิจขนาดกลาง และร้อยละ 16.21 ในธุรกิจขนาดใหญ่ และ

พลศักดิ์ ศรีนวลจันทร์ (2551: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยความเป็นไปได้โครงการลงทุนปลูกผักปลอดสารพิษโดยไม่ใช้ดิน ในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการศึกษาความเป็นไปได้โครงการลงทุนปลูกผักปลอดสารพิษโดยไม่ใช้ดิน ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตลาด ด้านเทคนิค ด้านการจัดการ และด้านการเงิน โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากการเก็บแบบสอบถาม สัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจปลูกผักโดยไม่ใช้ดิน และสัมภาษณ์บุคคลากรผู้เชี่ยวชาญของกองทุนปุ๋ยไฮโดรโปนิกส์ มูลนิธิโครงการหลวง มหาวิทยาลัยแม่โจ้ผลการศึกษาด้านการตลาด

พบว่า การแข่งขันทางการตลาดของธุรกิจปลูกผักปลอดสารพิษโดยไม่ใช้ดิน มีการแข่งขันในระดับปานกลาง ในจังหวัดเชียงใหม่มีผู้ประกอบการรายใหญ่อยู่ประมาณ 3 รายเท่านั้น ซึ่งปัจจุบันความต้องการผักมีมากขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศที่แปรปรวนทำให้ผลผลิตออกมาน้อย และไม่สม่ำเสมอ โดยเฉพาะในฤดูร้อนจะมีผลผลิตออกมาน้อยมาก อีกทั้งแนวโน้มผู้บริโภคมีกระแสรักสุขภาพ ประกอบกับต้องการคุณค่าทางอาหารและความปลอดภัยในการบริโภคมากขึ้น ส่วนใหญ่ผักที่ปลูกโดยไม่ใช้ดินจะเป็นผักกลุ่มประเภทผักสลัด ซึ่งเป็นผักเมืองหนาว ผลผลิตหนึ่งจะแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ ผลผลิตหนึ่งที่จำหน่ายในลักษณะผักสด และผลผลิตที่เป็นสลัด믹ซ์ การตั้งราคาของโครงการในการศึกษาในครั้งนี้จะตั้งราคาโดยอ้างอิงราคาเฉลี่ยของตลาดผักปลอดสารพิษ ซึ่งเป็นราคาที่เหมาะสมกับคุณภาพช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านทาง ตลาดสด และพนักงานฝ่ายการตลาดสำหรับลูกค้ากลุ่มโรงแรมและร้านอาหาร อีกทั้งจัดให้มีการขายที่แหล่งเพาะปลูกเองด้วย ลูกค้าจะสามารถเข้ามาเยี่ยมชม และซื้อผลผลิตกันได้ มีการส่งเสริมการตลาด โดยการผ่านสื่อวิทยุ การแจกเอกสารแนะนำ และการจัดทำเว็บไซต์ผลการศึกษาด้านเทคนิคพบว่า การเลือกพื้นที่ตั้งโครงการจะพิจารณาตาม ความพร้อมด้านต่างๆ ในปัจจัยการผลิต พิจารณาเลือกทำเลที่ตั้งโครงการในอำเภอสารภี ห่างจากตัวอำเภอเมืองประมาณ 16 กิโลเมตร ทำให้สะดวกในการคมนาคมขนส่ง ประกอบกับเป็นทางผ่านที่ระหว่างเชียงใหม่ นักท่องเที่ยวสามารถแวะชมฟาร์มได้สะดวก ระยะทางจากถนนเชียงใหม่ – ลำปาง ถึงพื้นที่ตั้งโครงการประมาณ 4 กิโลเมตร พื้นที่ 3 ไร่ ราคา 1,800,000 บาท ทั้งนี้พื้นที่ต้องปรับและพัฒนาที่ดินรวมค่าใช้จ่าย 635,000 บาท และพื้นที่ตั้งโครงการได้สร้างอาคารสำนักงานพร้อมทั้งเป็นร้านค้าสำหรับนักท่องเที่ยวที่แวะชมฟาร์ม โดยมีค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง 1,400,000 บาท ระบบการเพาะปลูกที่เลือกใช้คือระบบการปลูกพืชโดยไม่ใช้ดินแบบระบบเอนเอพที ซึ่งเป็นเทคนิคที่ผู้ประกอบการที่ปลูกผักโดยไม่ใช้ดินใช้อย่างแพร่หลาย และเหมาะสมกับประเทศไทยขั้นตอนการเพาะปลูกระบบปลูกแบบ NFT จะแบ่งพืชตามอายุเป็น 3 ช่วงอายุ โดยมีการจัดสัดส่วนการเพาะปลูกเพื่อที่จะทำได้ตามกำลังการผลิตที่ 200 กิโลกรัม/วัน จะมีโต๊ะปลูกรวม 70 โต๊ะ : โต๊ะอนุบาล 2 รวม 30 โต๊ะ : โต๊ะอนุบาล 1 รวม 15 โต๊ะ โดยมีค่าใช้จ่ายในการสร้างโต๊ะปลูก 1,555,000 บาท มีค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างโรงเพาะเมล็ด โรงผสมและจ่ายธาตุอาหาร อุปกรณ์ในโรงผสมและจ่ายธาตุอาหาร ระบบเก็บน้ำกลับพร้อมถังพักใต้ดิน และระบบกรองน้ำ ระบบพ่นหมอก รวม 869,650 บาท ส่วนค่าอุปกรณ์ในการผลิตรวม 82,000 บาท และยานพาหนะรถกระบะสำหรับขนส่งสินค้า 600,000 บาท ผลการศึกษาด้านการจัดการพบว่า รูปแบบการจัดตั้งในรูปแบบบริษัท มีโครงสร้าง องค์กรไม่ซับซ้อน มีการจัดผังองค์กรและแบ่งหน้าที่ตามความรับผิดชอบ โดยมีผู้จัดการทั่วไป 1 คน และพนักงานอีก 6 คน พนักงานจะได้รับสิทธิประโยชน์จากกองทุนประกันสังคม ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีทุกปี พนักงานจะได้รับชุดฟอร์มพนักงาน การพัฒนาความรู้ความสามารถของพนักงาน และการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องผลการศึกษาด้านการเงินพบว่า เงินลงทุนในโครงการเท่ากับ 7,500,000 บาท โดยจัด

โครงสร้างทางการเงินในการลงทุนส่วนของเจ้าของคิดเป็นร้อยละ 60 และเป็นการกู้ยืมจากสถาบันการเงินคิดเป็นร้อยละ 40 ประมาณการผลการดำเนินงานโครงการระยะเวลา 10 ปี กระแสเงินสดในการประเมินโครงการลงทุน จะใช้กระแสเงินสดรับสุทธิจากโครงการซึ่งจะเท่ากับกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน จากการประมาณการผลการดำเนินงานโครงการมีระยะเวลาคืนทุน 2 ปี 11 เดือน 18 วัน และมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 11,398,256 บาท ณ อัตราคิดลดเท่ากับ 12% โดยมีอัตราผลตอบแทนลดค่า (IRR) ของโครงการเท่ากับ 37.08% ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า มีความเป็นไปได้ในโครงการลงทุนปลูกผักปลอดสารพิษโดยไม่ใช้ดิน ในจังหวัดเชียงใหม่

จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการเงินโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนสรุปได้ว่า การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่ม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดทำระบบบัญชีการเงินที่เหมาะสมและมีการออกแบบระบบบัญชีการเงินรวมทั้งเอกสารและรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องที่เหมาะสมกับกลุ่มซึ่งจะต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยจะต้องมีผู้ที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ในการบันทึกบัญชีและจัดทำรายงานทางการเงินและสังเกตการณ์วิธีการปฏิบัติงาน เริ่มตั้งแต่รูปแบบเอกสาร การบันทึกข้อมูลลงในเอกสาร การจัดเก็บเอกสาร การบันทึกรายการลงในสมุดบัญชีและการจัดทำรายงานทางการเงิน โดยระบบที่ออกแบบจะต้องมีการนำไปทดลองปฏิบัติกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบันทึกบัญชีของโครงการเพื่อบันทึกรายการบัญชีและจัดทำงบการเงินอย่างถูกต้องและมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ในส่วนของการพิจารณาดำเนินการและผลตอบแทนการลงทุนนั้นส่วนใหญ่จะทำการคำนวณต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อพื้นที่ และการคำนวณต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อกิโลกรัม ซึ่งผลจากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการเงินโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน จะได้นำไปทำการกำหนดกรอบการวิจัยการพัฒนาการจัดการการเงินของกลุ่มปลูกผักอินทรีย์ ตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อไป

2.3 กระบวนการการวิจัย

ผลจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการเงินโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน จึงทำการกำหนดกระบวนการวิจัยการพัฒนาการจัดการการเงินของกลุ่มปลูกผักอินทรีย์ ตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

กระบวนการการวิจัย

